

הועדה לתכנון ולתקצוב | Planning & Budgeting Committee

דו"ח הוועדה להערכת איכות של תכניות הלימודים
להכשרת עובדי הוראה בגיל הרך במכללות לחינוך

'אמונה-אפרתה - מכללה אקדמית לאמנויות וחינוך'

2017

תשע"ז

תוכן העניינים

פרק 1: רקע..... 3

פרק 2: תהליכי העבודה של הוועדה..... 4

פרק 3: הערכת האיכות של תכנית הלימודים להכשרת עובדי חינוך בגיל הרך
'אמונה-אפרתה - מכללה אקדמית לאמנויות
וחינוך"..... 5

פרק 4: סיכום המלצות..... 11

נספחים:

נספח 1: כתב המינוי של הוועדה

נספח 2: סדר יום הביקור

פרק 1 : רקע

המועצה להשכלה גבוה (מל"ג), החליטה להעריך את תכניות הלימודים להכשרת עובדי הוראה בשנת הלימודים תשע"ו-תשע"ז. בהתאם להחלטה זו, מינתה המועצה להשכלה גבוהה את הוועדה להערכת איכות של התחום בהרכב הבא :

- פרופ' דורית ארם, בית הספר לחינוך, אוני' תל-אביב, יו"ר.
- פרופ' צ'ארלס גרינבאום (אמריטוס), המחלקה לפסיכולוגיה, האוני' העברית.
- ד"ר יאיר זיו, הפקולטה לחינוך, החוג לייעוץ והתפתחות האדם, אוני' חיפה.
- פרופ' מרגלית זיו,¹ תכנית הוראה ולמידה, מכללת אלקאסמי.
- פרופ' יעקב יבלון, בית הספר לחינוך, אוניברסיטת בר-אילן.
- פרופ' מרים מבורך,² מכון מופ"ת.
- ד"ר אביבה סברדלוב,³ מכללת שאנן.
- פרופ' מיכל פרלמן, המחלקה להתפתחות האדם ופסיכולוגיה יישומית, אוני' טורונטו.

הגב' תמר מעגן-אפרתי והגב' ענבל חזקאל-גורדון ריכזו את עבודת הוועדה מטעם המועצה להשכלה גבוהה.

במסגרת עבודתה הוועדה התבקשה⁴ :

1. לבחון את דוחות ההערכה העצמית שהוגשו על ידי המוסדות המקיימים תכניות לימודים להכשרת עובדי הוראה בתחום הגיל הרך ולקיים ביקורים במוסדות אלה.
 2. להגיש למל"ג דו"ח פרטני עבור כל אחת מתכניות הלימודים הכולל את ממצאי הוועדה והמלצותיה.
 3. להגיש למל"ג דו"ח כללי הכולל הערות רוחביות בנוגע לתחום המוערך ולמקומו במערכת ההשכלה הגבוהה ובישראל בכלל.
- תהליך ההערכה כולו התבצע בהתאם להנחיות המל"ג לכתיבת דו"ח הערכה עצמית במכללות לחינוך מיולי 2015.

¹ בהתאם למדיניות המל"ג, לשם הימנעות מניגוד עניינים, פרופ' מרגלית זיו לא השתתפה בהערכת תכנית הלימודים במכללת אלקאסמי.

² בהתאם למדיניות המל"ג, לשם הימנעות מניגוד עניינים, פרופ' מרים מבורך לא השתתפה בהערכת תכנית הלימודים במכללת לוינסקי ובמכללת תלפיות.

³ בהתאם למדיניות המל"ג, לשם הימנעות מניגוד עניינים, פרופ' אביבה סברדלוב לא השתתפה בהערכת תכנית הלימודים במכללת שאנן.

⁴ כתב המינוי של הוועדה מצורף בנפסח מס' 1 לדו"ח זה.

פרק 2: תהליכי העבודה של הוועדה

הוועדה קיימה את ביקוריה בכל המוסדות העוברים הערכת איכות בתחום הוראת הגיל הרך במהלך חודש נובמבר 2016. טרם הביקורים קיימה הוועדה ישיבת הכנה במסגרתה דנה בנושאים עקרוניים הנוגעים למערכת ההשכלה הגבוהה בישראל, לפעילות הערכת האיכות בכלל ולתכניות להכשרת עובדי הוראה לגיל הרך בפרט.

במסגרת פעילותה ביקרה הוועדה במוסדות הבאים:

מכללת לוינסקי, מכללת סמינר הקיבוצים, מכללת תלפיות, מכללת אורות ישראל, מכללת בית ברל, המכללה ירושלים, מכללת אמונה-אפרתה, מכללת שאנן, המכללה הערבית בחיפה, מכללת סכנין, מכללת אוהלו, מכללת אורנים, מכללת גורדון, מכללת אלקאסמי, מכללת דוד ילין, מכללת אחוה, מכללת גבעת וושינגטון, מכללת חמדת הדרום ומכללת קיי.

במהלך הביקורים נפגשה הוועדה עם בעלי תפקידים בהנהלת המוסדות ובהנהלת התכניות, נפגשה עם אנשי סגל, סטודנטים ובוגרים.

דו"ח זה עוסק במסלול לחינוך לגיל הרך במסגרת בית הספר לחינוך והוראה 'אמונה-אפרתה' - מכללה אקדמית לאמנויות וחינוך'. ביקור המוסד במכללה התקיים ב-17 בנובמבר 2016.

סדר היום של הביקור מצורף בנספח 2 לדו"ח זה.

בביקור זה השתתפו מבין חברי הוועדה: פרופ' מרים מבורך, פרופ' מיכל פרלמן ופרופ' יעקב יבלון.

הוועדה מודה להנהלה הבכירה במוסד ולמסלול לגיל הרך על דו"ח ההערכה העצמית ועל קבלת הפנים והאירוח האדיב בעת יום הביקור של נציגי הוועדה במוסד.

פרק 3 : הערכת האיכות של תכנית הלימודים להכשרת עובדי חינוך בגיל הרך 'אמונה-אפרתה - מכללה אקדמית לאמנויות וחינוך'

דו"ח זה מתייחס למצב שהיה קיים בעת ביקור הוועדה במוסדות השונים ואינו מתייחס לשינויים שחלו מאז. הדו"ח מתעד את המסקנות שאליהן הגיעה ועדת הערכת האיכות על סמך המסמכים שקיבלה מהמוסדות, מידע שהתווסף במהלך השיחות במוסדות, דיונים והבחנות של הוועדה ומידע זמין לוועדה.

הדו"ח כתוב בלשון נקבה אך מתייחס לשני המינים כאחד.

פרק 1: הנהלה

בעלי תפקידים מרכזיים במכללה נכנסו לתפקידם מספר חודשים לפני ביקור הוועדה ולאחר פרסום דו"ח ההערכה. התרשמות הוועדה היא כי עדיין לא החל תהליך של חשיבה משותפת וזיהוי כיווני התפתחות כמו גם עריכת השינויים הנדרשים בתכנית הלימודים בגיל הרך ובתהליך ההכשרה כפי שזוהו על ידי המכללה במהלך כתיבת דו"ח ההערכה שהגישו. ראשי המכללה מדגישים את הצורך בקידום המחקר בקרב חברי סגל גיל הרך אך בשלב שבו הוועדה ערכה את ביקורה מדובר בצעדים רעיוניים בלבד ולא מעשיים. כמו כן התרשמות הוועדה הייתה כי תכנית הלימודים נקבעת על ידי הנהלת המוסד וראשי התכנית וכי לחברי הסגל יכולת מועטה, אם בכלל, להשפיע על מרכיביה. זאת ועוד מרבית חברי הסגל לא נחשפו כלל לדו"ח ההערכה ולא היו חלק מתהליך החשיבה וההערכה.

מבלי להיכנס לנסיבות סגירתם, התרשמה הוועדה כי סגירתם של הגנים הניסויים של המכללה - "גני אפרתה", אשר היוו אחד מפרוייקטי הדגל של המכללה, מהווה אובדן של המשאבים הייחודיים למכללה לקידום תהליכי הכשרה, פיתוח ומחקר בגיל הרך. התכנית לפתיחת תכנית למלמדים בחדר מהווה מרכיב בולט בתכניות הפיתוח של המכללה אם כי לא ברור האם וכיצד יתקיים הקשר שבין התכנית הקיימת לגיל הרך לבין התכנית החדשה למלמדים.

המלצות הכרחיות

- לקדם תכנית ברורה לפיתוח המחקר בגיל הרך על ידי סגל המסלול לגיל הרך.
- צורך בשילוב חברי סגל המסלול לגיל הרך בתכנון תכניות הלימוד, ובפיתוח תכניות המשך בכל הנוגע לגיל הרך.

פרק 2: סגל ההוראה

סגל ההוראה במסלול הגיל הרך בנוי ברובו ממרצים בעלי חלקיות משרה, המחלקים את זמנם ומרצם בין מוסדות שונים. כתוצאה מכך הוועדה התרשמה שהמרצים לא מתגבשים לכדי קבוצה שיש לה שפה מגובשת או

משמעות ותרומה ייחודית לתכנית הלימודים, למסלול הגיל הרך ולמכללה בכלל. יוצא מן הכלל הוא צוות ההדרכה הפדגוגית אשר נמצא מגובש מאוד, תורם מזמנו, עוסק בליבון תכנית הלימודים ועוד. לצד נכונות אישית של חברי הסגל להתקדם ולהתמחות במחקר ועשייה חינוכית, התרשמנו כי לחברי הסגל אין תמונה ברורה של הדרישות לקידום, מה עליהם לעשות כדי להתקדם, והאם כשעושים זאת אכן זוכים לקידום. התרשמנו כי ישנו מחסום ביורוקרטי של 75% משרה המהווה אבן נגף משמעותית לקידום והתפתחות סגל ליבתי במסלול.

חברי הסגל בתוך מסלול הגיל הרך המעוניינים להתקדם במחקר והוראה לא זוכים לתשתית מתאימה לכך כגון תמיכה כספית או הקלה בהוראה. מבנה ההעסקה כמו גם השירותים הניתנים לחברי הסגל קשורים לכך שאין דרך שיטתית שבה חברי הסגל והמדריכים פדגוגים, משתלמים בעבודתם ומתעדכנים בנעשה בתחום הגיל הרך. ככלל, הרצון של חברי הסגל וההדרכה להתעדכן ולהתמחות בתחומם עלה בהיבטים ובהזדמנויות שונות במהלך הביקור של הוועדה. החוסר בהזדמנויות להתפתחות מקצועית בולט בחסרונו על אף חשיבותו לקיומה של תכנית לימודים איכותית לגיל הרך. בהקשר זה נציין גם את רצון הסגל ליצור קשר בין מכללתי על מנת לאפשר למידה בין עמיתים. שאיפה שטרם ניתן לה מענה.

המלצות הכרחיות

- לבסס סגל ליבתי בגיל הרך אשר מקדיש את מירב זמנו לעבודה במכללה.
- לקבוע ולפרסם כללים ברורים לקידום חברי סגל.
- לתמוך בהתפתחות מקצועית של חברי הסגל, ולאפשר להם לשלב כחלק ממשרתם השתתפות בכנסים ובפעילות מחקרית.

המלצות רצויות

- לקדם אינטראקציה משמעותית יותר בין חברי הסגל במכללה לבין עמיתיהם במכללות ובמסגרות מקצועיות אחרות.
- כדאי לשקול יצירת נוהל מסודר של הפחתת שעות הוראה למרצים חדשים הנקלטים במכללה.

פרק 3: תכנית הלימודים

מסלול הלימודים מורכב משלושה חלקים: הגיל הרך, לימודים כלליים בחינוך ולימודי חטיבות (תושבי"ע; ספרות; אמנות; תני"ך). הסטודנטית בוחרת שלוש חטיבות מתוך הארבע המוצעות. בחינת תכנית הלימודים מעלה כי בעוד תכני הלימוד בקורסים הייעודים לגיל הרך מותאמים לעיסוק עם ילדים בגילך הרך, הרי שהקורסים הנלמדים בחטיבות הנוספות לא מכוונים לעבודה בגיל הרך. מכלל הדברים עולה כי רבים מקורסי הלימוד בתכנית הלימודים אינם מותאמים לסטודנטיות בתכנית לגיל הרך ולא עוסקים בהכנה לעבודה עם ילדים בגיל זה. בנוסף, הוועדה התרשמה גם כי אין חיבור מתאים וקשר בין החלקים של תכנית הלימודים. לחברי הסגל של החוג לחינוך לגיל הרך ולעומדים בראשו יש מעט מאוד יכולת להשפיע על מרכיבי תכנית

הלימודים בחטיבת הקורסים הכלליים בחינוך ובלימודי חטיבות תחומי הדעת. כתוצאה מכך השילוב בין מרכיבי תכנית הלימודים לא מתגבש לכלל תכנית לימודים קוהרנטית המתייחסת לגיל הרך. תוצאה נוספת של מבנה הלימודים הוא שהחיבור בין המרכיבים התאורטיים והיישומיים רופף ולא מספק. זאת ועוד, תכנית הלימודים לא כוללת התייחסות מספקת והכנה לעבודה מעשית עם ילדים בגיל לידה עד שלוש שנים למרות שהתעודה הניתנת לבוגרות כוללת הכשרה לשנים אלו. בחינת הקשר שבין ההכשרה ועבודת הגננות בשדה מעלה חסר בתחומים חשובים לעבודת הגננת כמו ילדים בעלי צרכים מיוחדים, ניהול גן, ועבודה עם הורים.

הוועדה התרשמה כי בתכנית הלימודים יש התייחסות רבה לרב-תרבותיות ותגובה לשינויים חברתיים, תרבותיים ולצרכים העולים משדה החינוך בישראל. כמו כן, תכנית הלימודים מדגישה תהליכים רפלקטיביים בעבודת הגננות ואלה באים לידי ביטוי הלכה למעשה בעבודה המעשית. ראוי לציון פרויקט הוראת השואה שנכתב על ידי צוות המכללה בשיתוף עם מוסד "יד ושם".

למדנו כי מרצים המעוניינים לחשוף סטודנטיות למאמרים עדכניים באנגלית נדרשים לעיתים להנגיש אותם לסטודנטיות ולתרגמם כחלק מהשיעור. למעשה, לאורך כל שלבי הלימודים במכללה, סטודנטיות נחשפות מעט לקריאת מאמרים מחקרניים ומתנסות מעט בקריאת ספרות מחקרית באנגלית.

המלצות הכרחיות

- להפוך את תכנית הלימודים כולה רלוונטית ומעודכנת להכשרת גננות לעבודה עם ילדים בגיל הרך ולקשר בין חטיבות הלימוד שכיום נפרדות מתכנית הגיל הרך.
- לדאוג לשיתוף ראשי החוג וחברי הסגל של החוג לגיל הרך בעיצוב והתאמת הקורסים, של "חטיבת קורסי החינוך" וקורסי חטיבות הדעת, הכרחי לקיומה של התכנית.
- לדאוג שכל הקורסים הדיציפלינריים מותאמים להכשרת מחנכות לגיל הרך.
- לכלול בתכנית הלימודים העיונית ובתכנית המעשית התייחסות משמעותית לגיל לידה עד שלוש שנים.
- להעלות את הרמה האקדמית של הקורסים בתכנית ולשלב מקורות עדכניים מחקרניים.
- להוסיף לתכנית הלימודים תכנים המתייחסים להתפתחות הילד, ילדים עם צרכים מיוחדים, ניהול גן כולל ניהול מסגרות לגילאי לידה עד שלוש ועבודה עם הורים.

פרק 4: הכשרה מעשית

הוועדה התרשמה מהתפיסה המגובשת של צוות ההדרכה הפדגוגית כמו גם מהעובדה שהם מקיימים שיח פורה בין בינם לבין מרצים בקורסים השונים במסלול הגיל הרך. למעשה, התרשמנו כי המדריכות עומדות בליבה של התכנית וכי עליהן לגשר בין ההיבטים התאורטיים שנלמדים בחוג לבין ההיבטים היישומיים. חשוב לציין כי מבנה ההכשרה המעשית במכללה מתמקד בשנים א'+ב' בלבד והוא שונה מאוד ממבנה ההכשרה המעשית הנהוג במכללות אחרות. הוועדה התרשמה שהוא מבוסס על החלטה מודעת של המכללה ובעיקר על הרצון לאפשר

סינון סטודנטיות בשנה א' על בסיס התאמה. לוועדה אין מידע לגבי המידה שבה אכן מתבצע סינון. הוועדה התרשמה כי למבנה ההכשרה חסרונות מרובים שכן הוא יוצר לסטודנטיות ניתוק של שנה מהשדה. ניתוק המתקיים דווקא בשנה השלישית ללימודיהן ולקראת השתלבותן בעבודה. ראוי לציון כי העבודה המעשית במסגרת הרחבת הסמכה להוראה בכיתות א' ב' לא באה על חשבון העבודה המעשית בגן. הוועדה התרשמה שאין התייחסות מספקת והכנה לעבודה עם ילדים בגיל לידה עד-שלוש שנים.

הצעות הכרחיות

- לבחון מחדש את מבנה העבודה המעשית תוך בחינת היתרונות והחסרונות להתמקדות בשנים א'+ב' ללימודים.
- לדאוג להתנסות של הסטודנטיות עם ילדים בגיל לידה עד שלוש.

פרק 5: סטודנטיות ובוגרות

הוועדה התרשמה כי במכללה שוררת אווירה משפחתית ואישית. מערכת התמיכה בסטודנטיות וכן השירותים הניתנים להן במסגרת המכללה זוכים להערכה מצדן. הקבלה למכללה מבוססת על דרישות עמידה בתנאי סף כפי שמפורסמות על ידי משרד החינוך, ובראיון אישי. באופן כללי תנאי הסף לקבלה נשמרים בעקביות לאורך השנים. על פי הדיווחים שקיבלנו עולה כי כ- 5% מכלל המתקבלות לא עומדות בתנאי הסף אך מתקבלות בדרך של העדפה מתקנת על בסיס אישי. עוד עולה כי מרבית הנרשמות למכללה מתקבלות אליה אך שיעור ניכר בוחר שלא לממש את הקבלה. נציין כי מספר הסטודנטיות הלומדות במסלול מידי שנה נמוך למדי ועומד על 20-30 סטודנטיות בלבד. בעוד שצוות המכללה מציין בדו"ח כי הוא שבע רצון ממספר הלומדות במסלול מצאנו שביסוסו של מסלול הגיל הרך סביב מספר מועט של סטודנטיות מציב קשיים רבים ובא לידי ביטוי במבנה תכנית הלימודים שמוטה לטובת לימודים שאינם ייחודיים לגיל הרך, ואופן ההעסקה של חברי הסגל כפי שתואר לעיל.

המלצות הכרחיות

- צורך בהעלאת דרישות הקבלה.

המלצות רצויות

- כדאי לערוך מעקב שיטתי אחרי בוגרי ובוגרות התכניות, ולקשור אותם למכללה באמצעות השתלמויות וכינוסים. מעקב זה יכלול גם אסוף נתונים על העסקת בוגר.

פרק 6: תשתיות

המכללה מקיימת את עיקר הלימודים בקמפוס השוכן במבנה ייחודי בלב שכונת מגורים, אך בעל אפשרויות מצומצמות ומגבלות אובייקטיביות. למרות מאמצים מצד המכללה, הרי שהתנאים הפיזיים העומדים לרשות

המרצים וחברי הסגל ירודים. לחברי הסגל אין חדרי מפגש לעבודת צוות, עבודה אישית או מפגשים אישיים עם סטודנטיות, אין תשתית מותאמת למחקר ובכלל זה ציוד מחשוב וכלים טכנולוגיים. לעומת זאת נכרת השקעה במשאבים לתמיכה בסטודנטיות ובראשם כיתות לימוד מאובזרות וסדנה פדגוגית. בדיקת מאגרי המידע הראתה שאין לסטודנטיות גישה ל-PsychNet.

המלצות הכרחיות

- רכישת גישה למאגר המידע PsychNet.
- לאפשר לחברי סגל הגיל הרך תנאים פיזיים מתאימים למימוש הדרישות המוצבות להם בהוראה, במחקר וביצירת קשר עם סטודנטיות ועמיתים כאחד.

פרק 7: איכות ההוראה והלמידה

מנגנון הערכת איכות ההוראה והלמידה במכללה מוגבל למדי ומבוסס בעיקר על נכונות אישית של חברי הסגל להשתלמות ולקבלת הדרכה. לצד העובדה שסטודנטיות מתבקשות למלא משוברים הרי שאלו לא מתפרסמים בקרב כלל הסגל והלומדים. המשובים נשמרים דיסקרטיים ואין הוועדה יודעת האם המרצים מקבלים את המשוב. הערכת הסטודנטיות במכללה נעשית בדרך כלל בשיטות המקובלות במכללות לחינוך, הכוללות בחינות ועבודות בקורסים העיוניים ותיעוד שוטף, כתיבה רפלקטיבית ופרויקט גמר בהכשרה המעשית. משיחות שקיימנו עם הסטודנטיות עולה כי הן נדרשות למטלות ומשימות רבות אך כאלו שלתפיסתן הקשר שבינן לבין עבודת השדה והכשרה אליה מועטות. עוד עולה כי באופן כללי ממוצע הציונים בתואר הוא גבוה ולא בהכרח משקף נאמנה את יכולת הסטודנטיות בפועל.

המלצות רצויות

- לשפר את המבנה והמשאבים המוקצים להערכת איכות ההוראה וקידום ההוראה בגיל הרך.

פרק 8: מחקר

שילוב מחקר בעבודת חברי הסגל זוהה כמרכיב חשוב ומרכזי על ידי הנהלת המכללה, ואף הוקמה ועדה לקידום מחקר ומרכזת מחקר. עם זאת, כפי שכבר צוין עריכת מחקר בפועל על ידי חברי סגל הגיל הרך עדיין מעטה ומוגבלת. חברי הסגל מצדם מביעים עניין בעריכת מחקר אך מוגבלים נוכח המשאבים המוקצים לכך מצד המכללה (משאבים כלכליים, שעות הוראה, סיוע בסטטיסטיקה או בעריכה לשונית וכו'). ממילא גם השתתפות הסטודנטיות במחקר של חברי הסגל מועטה ביותר ונמצאת במקרים בודדים בלבד. הוועדה התרשמה כי הפער בין הדרישות הגוברות מצד ראשי המכללה כלפי הסגל לעיסוק במחקר, והמחסור בתמיכה ובאפשרויות ממשייות לקידום המחקר יוצרות מתח ולעיתים אף תסכול או תחושת חוסר אונים בקרב חברי הסגל. נציין כי התקציב לקידום מחקר מבוסס על משאבי המכללה בלבד והדבר ראוי לציון. כאמור, משאבים אלו אינם יכולים לספק את הנדרש.

בהתייחס לסטודנטיות ולתכנית הלימודים עולה כי הסטודנטיות נחשפו מעט מאוד למחקר. אין להן הזדמנות להשתלב במחקר שעורכים חברי הסגל ומידת השליטה שלהן במחקר היא בסיסית ומוגבלת. זאת על אף שלמדו את הקורס שיטות מחקר והגישו עבודות סמינריונית כנדרש.

המלצות הכרחיות

- לגייס סגל העוסק במחקר בגיל הרך.
- להנגיש מידע אודות מחקר באופן שווה וגלוי לכלל חברי הסגל.
- להתאים בין מטרות המכללה בקידום מחקר בקרב חברי הסגל לבין המשאבים המוקצים לכך ולבנות תשתית לעריכת מחקר בקרב חברי סגל הגיל הרך: להקצות לסגל זמן למחקר, תקציב לצורך השתתפות בכנסים ארציים ובין לאומיים, תמיכה בכתובה, תמיכה בביצוע ניתוחים סטטיסטיים וכו'.
- לתמוך ביכולות המחקריות הנדרשות מן הסטודנטיות. הכנה כזאת צריכה לכלול פיתוח הבנה מחקרית, סדנאות כתיבה אקדמית, קריאת מחקר באנגלית, היכרות והתנסות במגוון מתודות בסמינריונים המחקריים ומודעות לסוגי המחקר המתאימים לחקר ההתנסות.

פרק 4 : סיכום המלצות

המלצות הכרחיות:

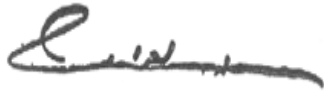
- לקדם תכנית ברורה לפיתוח המחקר בגיל הרך על ידי סגל המסלול לגיל הרך.
- צורך בשילוב חברי סגל המסלול לגיל הרך בתכנון תכניות הלימוד, ובפיתוח תכניות המשך בכל הנוגע לגיל הרך.
- לבסס סגל ליבתי בגיל הרך אשר מקדיש את מירב זמנו לעבודה במכללה.
- לקבוע ולפרסם כללים ברורים לקידום חברי סגל.
- לתמוך בהתפתחות מקצועית של חברי הסגל, ולאפשר להם לשלב כחלק ממשרתם השתתפות בכנסים ובפעילות מחקרית.
- להפוך את תכנית הלימודים כולה רלוונטית ומעודכנת להכשרת גננות לעבודה עם ילדים בגיל הרך ולקשר בין חטיבות הלימוד שכיום נפרדות מתכנית הגיל הרך.
- לדאוג לשיתוף ראשי החוג וחברי הסגל של החוג לגיל הרך בעיצוב והתאמת הקורסים, של "חטיבת קורסי החינוך" וקורסי חטיבות הדעת, הכרחי לקיומה של התכנית.
- לדאוג שכל הקורסים הדיציפלינריים מותאמים להכשרת מחנכות לגיל הרך.
- לכלול בתכנית הלימודים העיונית ובתכנית המעשית התייחסות משמעותית לגיל לידה עד שלוש שנים.
- להעלות את הרמה האקדמית של הקורסים בתכנית ולשלב מקורות עדכניים מחקרניים.
- להוסיף לתכנית הלימודים תכנים המתייחסים להתפתחות הילד, ילדים עם צרכים מיוחדים, ניהול גן כולל ניהול מסגרות לגילאי לידה עד שלוש ועבודה עם הורים.
- לבחון מחדש את מבנה העבודה המעשית תוך בחינת היתרונות והחסרונות להתמקדות בשנים א'+ב' ללימודים.
- לדאוג להתנסות של הסטודנטיות עם ילדים בגיל לידה עד שלוש.
- צורך בהעלאת דרישות הקבלה.
- רכישת גישה למאגר המידע PsychNet.
- לאפשר לחברי סגל הגיל הרך תנאים פיזיים מתאימים למימוש הדרישות המוצבות להם בהוראה, במחקר וביצירת קשר עם סטודנטיות ועמיתים כאחד.
- לגייס סגל העוסק במחקר בגיל הרך.
- להנגיש מידע אודות מחקר באופן שווה וגלוי לכלל חברי הסגל.

- להתאים בין מטרות המכללה בקידום מחקר בקרב חברי הסגל לבין המשאבים המוקצים לכך ולבנות תשתית לעריכת מחקר בקרב חברי סגל הגיל הרך : להקצות לסגל זמן למחקר, תקציב לצורך השתתפות בכנסים ארציים ובין לאומיים, תמיכה בכתיבה, תמיכה בביצוע ניתוחים סטטיסטיים וכו'.
- לתמוך ביכולות המחקריות הנדרשות מן הסטודנטיות. הכנה כזאת צריכה לכלול פיתוח הבנה מחקרית, סדנאות כתיבה אקדמית, קריאת מחקר באנגלית, היכרות והתנסות במגוון מתודות בסמינריונים המחקריים ומודעות לסוגי המחקר המתאימים לחקר ההתנסות.

המלצות רצויות:

- לקדם אינטראקציה משמעותית יותר בין חברי הסגל במכללה לבין עמיתיהם במכללות ובמסגרות מקצועיות אחרות.
- כדאי לשקול יצירת נוהל מסודר של הפחתת שעות הוראה למרצים חדשים הנקלטים במכללה.
- כדאי לערוך מעקב שיטתי אחרי בוגרי ובוגרות התכניות, ולקשור אותם למכללה באמצעות השתלמויות וכינוסים. מעקב זה יכול גם אסוף נתונים על העסקת בוגר.
- לשפר את המבנה והמשאבים המוקצים להערכת איכות ההוראה וקידום ההוראה בגיל הרך.

על החתום:

פרופ' מרים מבורך

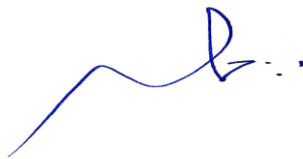
פרופ' דורית ארם- יו"ר

ד"ר יאיר זיו

פרופ' צ'ארלס גרינבאום

פרופ' יעקב יבלון

פרופ' מרגלית זיו

ד"ר אביבה סברדלוב

פרופ' מיכל פרלמן

נספח 1 : כתב מינוי

ט' סיון, תשע"ו
15 יוני, 2016

לכבוד
פרופ' דורית ארם
בית הספר לחינוך
אוניברסיטת תל-אביב

פרופ' ארם הנכבדה,

המועצה להשכלה גבוהה שמה לה למטרה לשפר ולהבטיח את המשך המצוינות והאיכות של ההשכלה הגבוהה בישראל, בין השאר באמצעות תהליכי הערכה שוטפים של תחומי לימוד במוסדות האקדמיים.

בהמשך להחלטתה מיום 9.6.2015 הקימה המועצה להשכלה גבוהה ועדת הערכה שתבחן את תכניות הלימודים להכשרת עובדי הוראה בתחום הגיל הרך במכללות האקדמיות לחינוך.

במסגרת עבודתה מתבקשת הוועדה :

1. לבחון את דו"חות ההערכה העצמית של המוסדות המקיימים תכניות לימודים בתחום זה.
2. לערוך ביקור בכל אחד מהמוסדות המוערכים.
3. להגיש למועצה להשכלה גבוהה דו"חות **פרטניים** ביחס לכל מוסד ומוסד ובו ממצאי הוועדה, מסקנותיה והמלצותיה.
4. להגיש למועצה להשכלה גבוהה דו"ח מסכם המתייחס באופן **רוחבי** להכשרת המורים בתחום הגיל הרך בישראל.

אני מודה לך על הסכמתך לקחת חלק במשימה חשובה זאת, ושמחה בזאת למנות אותך לכהן כיו"ר וועדת הערכת האיכות.

הרכב הוועדה יהיה כלהלן :

פרופ' דורית ארם - יו"ר, פרופ' צ'ארלס גרינבאום, ד"ר יאיר זיו, פרופ' מרגלית זיו, פרופ' מרים מבורך, ד"ר אביבה סברדלוב, פרופ' מיכל פרלמן.

גב' תמר מעגן אפרתי תרכז את עבודת הוועדה.

פרטים לגבי פעילות הוועדה וסמכויותיה מופיעים בנספח המצורף.

אני מאחלת לך ולוועדה עבודה פורייה והצלחה רבה.

בברכה,

ד"ר רבקה ודמני (שאומן)
סיו"ר
המועצה להשכלה גבוהה

מצ"ב : נספח לכתב המינוי

העתק :
ד"ר ורדה בן-שאול, סמנכ"ל הערכת איכות, מל"ג
גבי תמר מעגן-אפרתי, רכזת הוועדה, האגף להערכת איכות, מל"ג

'אמונה-אפרתה - מכללה אקדמית לאמנויות וחינוך'**סדר יום לביקור הוועדה להערכת איכות של תחום הגיל הרך**

יום חמישי ט"ז במרחשוון תשע"ז, 17.11.2016

(המפגש יתקיים בחדר הישיבות, בניין המנהלה, קומה 4)

נשות הקשר: נעה דוד טלפון: 02-5651916, 052-8391501

בת-שבע מזוז, טלפון: 02-5651921, 050-4217747

שעות	הגורם עמו נפגשים	שמות המשתתפים
9:00 – 9:30	מפגש פתיחה: הנהלת המוסד (ללא ראש התכנית)	פרופ' שמואל סנדלר - נשיא המכללה המאוחדת 'אמונה - אפרתה' ד"ר סיגלית רוזמרין - ראשת בית הספר לחינוך ולהוראה - 'אפרתה' הגב' מיכל נדב - סמנכ"לית ארגון ומינהל הגב' דסי שטיינר - משנה אקדמי ד"ר רוני קמפינסקי - דיקן אקדמי ד"ר דוד ברודי - דיקן אקדמי לשעבר
9:30 – 10:15	ראש המסלול / החוג	ד"ר אביגיל פרידמן - ראשת מסלול וחוג הגיל הרך ד"ר דוד ברודי - דיקן אקדמי וראש החוג לגיל הרך לשעבר הגב' רונית בן חמו - ראשת מסלול לשעבר
10:15 – 11:00	סגל לבתי המלמד בתכנית + מדריכים פדגוגיים	ד"ר עטרה פישר - מרצה בקורסים: ריתמוסיקה בגיה"ר, סוגיות בחינוך מיוחד לגיה"ר הגב' דסי שטיינר - מרצה בקורס: חשיבה מדעית בגיה"ר ד"ר אסתי בן מנחם - מרצה בקורסים: ניצני אוריינות, סוציולוגיה של החינוך ד"ר מרי גוטמן - מרצה בקורסים: סמינריון מחקרי בחינוך: המורה כמחנכת, מבוא למחקר איכותני ד"ר מנוחה כהן אמיר - מרצה בקורס: קהילה והורים בגיל-הרך מדריכים פדגוגיים המלמדים בחוג: הגב' רונית בן חמו - מרצה בקורסים: הבנת הילד את סיפורי התורה, ניהול גן הגב' שרון קפלן - מרצה בקורס: רב תרבותיות בגן הילדים הגב' רוני נאמן - מרצה בקורסים: החוויה היצירתית של הילד, המשחק ככלי התפתחותי, אוריינות לגן הילדים מר חגי ניקריטין - מרצה בקורסים: התפתחות הילד מלידה עד שלוש בדגש דידיקטי, למידה והסתגלות לגיל לידה עד שלוש - התנסות
11:00 – 11:45	מדריכים פדגוגיים	הגב' רונית בן חמו הגב' יערה שילה (הסבה) הגב' שרון קפלן הגב' רוני נאמן מר חגי ניקריטין

'אמונה-אפרתה - מכללה אקדמית לאמנויות וחינוך'

שמות המשתתפים	הגורם עמו נפגשים	שעה
	סטודנטים וסטודנטיות (משנים ב' ומעלה)	12:30 – 11:45
ארוחת צהריים (פגישה סגורה של הוועדה)		13:30 – 12:30
* גני אפרתה: פרויקט ייחודי בארץ * סדנה- פינה מתחלפת - דוגמה ומופת של עיצוב הגן + לוחות. * פרויקט החקר - סרטון * ימי עיון של הגיל-הרך ומחקרי הסגל * פורטפוליו דיגיטלי	חלון זמן פתוח - (פעילות לבחירת המחלקה) -אופציונאלי	14:15 – 13:30
הפסקה		14:30 – 14:15
	בוגרים ובוגרות	15:15 – 14:30
פרופ' שמואל סנדלר - נשיא המכללה המאוחדת 'אמונה - אפרתה' ד"ר סיגלית רוזמריין - ראשת בית הספר לחינוך ולהוראה -אפרתה' הגב' מיכל נדב - סמנכ"לית ארגון ומינהל הגב' דסי שטיינר - משנה אקדמי ד"ר רוני קמפינסקי - דיקן אקדמי ד"ר דוד ברודי - דיקן אקדמי לשעבר ד"ר אביגיל פרידמן - ראשת מסלול וחוג הגיל הרך	מפגש סיכום: הנהלת המוסד והתכנית	15:30 – 15:15
ישיבה פנימית של הוועדה		16:15 – 15:30